
Wielbark, st. I, wyk. 3, ul. Nowowiejskiego, woj. warmińsko-mazurskie, AZP 32-64

Informator Archeologiczny : badania 33, 249-250

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Relikty chałupy II odsłonięto około 2,2 m na północny-wschód od chałupy I, tuż przy profilu wykopu. Na długości około 3,8 m odkryto krańce drewnianych desek, tworzących konstrukcję podłogi. Deski spoczywające na torfie lub w spągu gliniastej warstwy kulturowej, w niektórych miejscach były klinowane małymi palikami. Konstrukcja znajdowała się około 1,7-1,9 m od powierzchni gruntu. Na tej samej głębokości około 0,5 m na południowy-zachód od krańców desek odsłonięto koronę „muru” zbudowanego z kawałków cegieł oraz kamieni o średnicach 0,15 - 0,8 m. „Mur” miał szerokość 0,7 - 0,8 m i wysokość 0,6 - 0,8 m. Od strony chałupy II był bardzo starannie licowany. Materiał zabytkowy pozwala datować obiekt na XVII w.

Materiały oraz dokumentacja są przechowywane w Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Studia Angerburgica”, t. IV”.

Badania będą kontynuowane w miarę realizacji inwestycji.

WIELBARK, st. I, wyk. 3, ul. Nowowiejskiego, woj. warmińsko-mazurskie, AZP 32-64

Nadzór archeologiczny, przeprowadzony w terminie od 9 do 19 czerwca, przez mgr Izabelę Mirkowską. Finansował inwestor prywatny.

Nadzorem archeologicznym objęto wykopy liniowe pod ławy fundamentowe budynku bez podpiwniczenia. Boki wykopu posiadały wymiary: krótsze (północny i południowy) o długości 908 cm, boki dłuższe (wschodni i zachodni) o długości 1260 cm. Zgodnie z wytycznymi zawartymi w projekcie założono 6 wykopów liniowych o szerokości około 55 cm i głębokości do 100 cm.

W odkrytych wykopach stwierdzono następujący układ warstw:

- profil północny - jego wypełnienie stanowił szaro-czarny humus przemieszany z gruzem ceglany i żwirem o miąższości około 60-80 cm. Strop warstwy nasycony był czarnym humusem, spąg szaro-brunatny. Warstwę humusu przecinała soczewa żółtego piasku o miąższości 10-20 cm. Nad nią i pod nią wystąpiło duże zagęszczenie gruzu ceglano. Pomiędzy 6 a 7 metrem natrafiono na relikty fundamentów w postaci 2 słupów cementowych o grubości około 20 cm o przekroju kwadratowym. Przerwę między filarami o szerokości około 80 cm wypełniał szaro-czarny humus.

- profil wschodni - pierwszą warstwę stanowił czarny humus przemieszany z gruzem ceglany o miąższości 10-25 cm. Poniżej wystąpiła warstwa żółtego piasku o miąższości 10-30 cm. Pod nią pojawił się szaro-brunatny humus z gruzem ceglany o miąższości 30-50 cm. W warstwie czarnego humusu tuż pod darnią pojawił się bruk kamienny o grubości około 10-25 cm (łączna długość 660 cm).

- profil południowy - pod warstwą czarnego humusu o miąższości 10-30 cm w połowie profilu pojawił się bruk kamienny wchodzący w profil zachodni. Pod nim znajdowała się podsypka piasku. Pod humusem pojawiły się dwie soczewki żółtego piasku o miąższości 20-30 cm. Poniżej zalegał szaro-brunatny humus przemieszany z gruzem ceglany o miąższości 60-80 cm. Ponadto stwierdzono dwa skupiska cementu o grubości 20-40 cm.

- profil zachodni - pierwszą warstwę stanowił szaro-czarny humus przemieszany z gruzem ceglany o miąższości około 80 cm. W nim wystąpiło owalne skupisko cementu o grubości około 50 cm wypełnione fragmentami białych cegieł i obok biegnąca w kierunku południowym wąska soczewka cementu o grubości 10 cm. Ponadto stwierdzono wąski pas spalenizny o miąższości 5-10 cm. Bezpośrednio pod nią pojawił się gruz ceglany biegnący w głąb.

Wykop przecinały dwa wykopy liniowe. Pod warstwą czarnego humusu o miąższości 70-120 cm wystąpiły relikty słupa betonowego o szerokości około 50 cm wypełnionego wewnątrz pokruszonymi ceglami koloru czerwonego i białego. W pokruszonym cemencie natrafiono na fragment ozdoby ze zwieńczenia ogrodzenia. Pod humusem na całej długości profilu wystąpił bruk kamienny. Pod nim wystąpił żółty piasek o miąższości 10-25 cm. Poniżej zalegał szaro-brunatny humus z zawartością gruzu ceglano o miąższości 50-80 cm.

Warstwy nie zawierały materiałów zabytkowych.

Odkryte cementowe słupy to ślady po ogrodzeniu, które otaczało badany teren. Natomiast odsłonięty bruk kamienny wskazuje, że badany teren był częścią większego podwórka. Ślady czarnego humusu i roślinności mają ścisły związek z uprawą ogrodową. Na podstawie wyników badań odkryte elementy ogrodzenia datować należy jako nowożytne (XIX-XX w.).

Materiały oraz dokumentacja są przechowywane w WKZ w Olsztynie.

Badania nie będą kontynuowane.

WIELICZKA, st. 2, gm. *loco*, woj. małopolskie, AZP 104-57/2

- zamek nowożytny

Badania sondażowe, przeprowadzone w czerwcu, przez mgr Wojciecha Suderę („Triumwirat” Usługi Archeologiczne). Finansowane przez Urząd Miasta i Gminy Wieliczka. Pierwszy sezon badań. Przebadano obszar 15 m².

Badania przeprowadzono przed planowaną rekultywacją miejsca, w ramach której w południowej części Międzymurza zamierzano obniżyć obecny poziom o około 1 m. W trakcie prac należało prześledzić i zadokumentować układ nawarstwień (m. in. XVIII - wieczny poziom użytkowy), aby podczas późniejszych prac budowlanych nie zniszczyć warstw wartościowych z punktu widzenia archeologii.

Założono dwa niewielkie wykopy o charakterze sondażowym: w południowym wewnętrznym narożniku murów oraz przy północnym krańcu muru, przy licu wewnętrznym.

Pierwotny układ nawarstwień został zaburzony w XIX w., zapewne w wyniku wielokrotnych prac remontowych przeprowadzanych na zamku przez Austriaków. Powyżej warstw XIX-wiecznych odnotowano poziom wkopów i nawarstwień XX-wiecznych. Niektóre z nich powstały w okresie kiedy Międzymurze wykorzystywane było jako ogród. Warstwa, którą zniwelowano podczas przygotowywania tego miejsca do rekultywacji, to gruzowisko powstałe w okresie remontu zamku w 2 połowie lat 70-tych XX w.

Dzięki wykopaliskom odkryto pęknięcie (po wewnętrznej stronie) muru w południowym narożniku, widoczne poniżej dzisiejszego poziomu gruntu. Przyczyną jego powstania jest słaba konstrukcja muru, dodatkowo osłabiana naporem mas ziemi.

W wyniku badań pozyskano niezbyt duży zbiór ceramiki datowanej na XIX i XX w., oraz kilka ułamków XVIII-wiecznych i późnośredniowiecznych. Oprócz tego wydobyto również: kafle piecowe, szklone płytki ceramiczne, gwoździe, dwa fragmenty przedmiotów szklanych i kilka grudek żużli. Wszystkie zabytki mieszczą się w przedziale czasowym XIX-XX w.

Witów, zespół klasztorny OO Norbertanów, gm. Sulejów, woj. łódzkie – patrz późne średniowiecze

WYSOCZKA, st. 15, pow. Poznań, woj. wielkopolskie, AZP 53-24/8

- punkt osadniczy ludności kultury łużyckiej
- punkt osadniczy z okresu wczesnego średniowiecza
- ślady osadnictwa z okresu późnośredniowiecznego
- ślady osadnictwa nowożytnego

Badania prowadził mgr Daniel Żychliński (autor sprawozdania) przy współudziale mgr Justyny Żychlińskiej oraz mgr inż. Jolanty Dereń-Pchulskiej. Prace finansowała Agencja Budowy i Eksploatacji Autostrad w Warszawie. Badania podjęto w związku z planowaną budową autostrady A2, której przebieg kolidował z obszarem stanowiska.